

דברי תושב"כ. ואמר כל אחד לסייעו שהוא מאמין בתורה, וחק על הקבלה שאינה אמתית וכו', אחר שלא יכול לדוחות הכל, הכתוב והמקובל וכו' ע"ש. והנה ודאי מודה הרמב"ם שתלמידיהם של צדוק וביתוס לא כפרו בתושב"כ, שהרי כך מוכח בכו"ל תלמידו (עיין חז"א חי"ד סי' ב' באורך). אלא כונתו על צדוק וביתוס עצם. אבל ייל שכונתו שהיה להם תלמידים שהיו כמותם ממש, והם הם שישבו בלשכה"ג בימי שמעון בן שטח. שם לא נאמר כן, אני יודע מה גרים לו זיל לומר כן). אכן לפמש"ג א"ש. דהיינו הדיעות הצדוקים היו עשרים ותקיפים, ורוב המן בית ישראל היו כנגדם, ולא קבלום עליהם.

והנה בקונט' ד"ס (שם אות ג) כתוב ח"ל, נראה מדברי הרמב"ם שהסתכמה כל חכמי ישראל או רובם, יש להם הכח של ב"ד הגadol וכו'. ואף דבר"ד הגadol גופא קייל' שהמקום גודם, ואם מצאן בית FAGI והמרה עליהם פטו. ההינו וכו' כשב"ד הגadol ישבין בלשכת הגזית הון ב"ד על כל ישראל וכו' אף ששאר חכמי ישראל גדולים מהם הרוכה במניין או אפשר גם בחכמה מ"מ גזה"כ שאי אפשר לחלק על ב"ד הגadol בשוט אופן וכו'. וכל זה הוא רק ב"ב"ד של ע"א שהם מייעוטן של חכמים, אבל קיבוץ כל חכמי ישראל או רובם בכל מקום שהם הם ב"ד של כל ישראל מאליהם. ע"כ בעליין אמרה תורה אל השופט אשר יהיה ביוםיהם הם וכו' אפילו בזמן דיליכא סמכין. וזה בשעת חתימת התלמוד כבר בטלת הסמיכה, ומ"מ חיבין כל ישראל לשמו לעhn וכו' ע"ש באורך. ולמש"ג תלוי כי"ז בקבלה העתיקה הצביעו ודור"ק.

מוסדי ארץ. והוא תמה מאד. וכבר תמה ע"ז הארץ"ל בלקוטיו שנדרפסו בסוף ספר התקונים מכ"י הקורושה. ע"ש מש"כ לפרש בזה, ובביאור הגרא"א שם השיג על פירוש הארץ"ל, וכותב שאין המאמר הולמי, וע"ש בבהגר"א מה שנדריך לפרש.

א' לפי המבואר לא נפלאת ולא רוחקה לומר,adam כי מבחינת סדר הדורות והקבלת היה צ"ל תנאים בחג"ת ואמוראים בנה"י. אבל מבחינת סברא עמוקה העין בטעמי ההלכה, הענין בהיפך. וא"ש דברי הזהר כפושטם, שהודבר יסודתו בהורי קדש, שכך נסתובכו הדברים מכבשי דרכמנא, להיות האמוראים בחג"ת וה坦אים בנה"י, ותל"מ).

ונדרלה מזו נראה, דאף הכח שנמנה תורה לב"ד הגдол שבלשכת הגזית, אף הרוא מותנה בקבלה כלל ישראל עליהם את הדינאים שנתמנו לכך. ובדרך כלל הדבר פשוט. שהרי הממן הייחודי ביה"ד הגдол והותקים, כמו"ש הרמב"ם פ"ב מהל' סנהדרין ה"ח, ומעשייהם היו מקובלים על הציבור. אבל אם באמת יארע שיתמנו באלוות ובזרע, וישראל לא קיבלום עליהם אין להם כח כלל. יתרוון זהה קושית העולם, בימי שמעון בן שטח שהסנהדרין בלשכת הגזית היו רובם צדוקים כדאיתא ב מג"ת, מפני מה לא חל או עלייהם דין ועשה כל אשר יירוק ולא תסוד מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל. (ושמא ייל שהרמב"ם נתכן לחרין קושיא זו, באומרו בפיה"מ בפ"ק דאבות ח"ל, נטו להאמין הדבר שלא יכול לכובו אצל הממן, שאליו היו מוציאין אותו מפייהם היו הורגין אותם, ר"ל

סימן ט"ז

דרשה לחודש אלול

הנה בישעה (ב' י') כתיב, "בוא בצור והטמן בעפר, מפני פחד ה' והדר גאנו". ושם (ו"ט) "ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' והדר גאנו בקומו לערדן הארץ". ושם (כ"א) עוד, "לבוא בנקות הצורים ובסעיפים הסלעים מפני פחד ה' ומהדר גאנו בקומו לערדן הארץ". אבל באמת כבר אמר איוב (ל"ד כ"ב),

א

בתבו הקדמנים וגם הארץ"ל, אלול ר"ת אני לדודי ודודי לי. ולכאורה הרי ימי חדש אלול הם ימי יראה ופחד וחידת הדרין. ומאי שייאטיה של פסוק של אהבה שכשה"ש לחודש זה.

וכך בעי היה כבר נש לאחכלה בכלל דוגיאין, ולא לאתייחדא בלחודי וכור. ועפ"ז נהגו הרבה צדיקים להצטנע בימי הדין ולא להזכיר שם בברכת מי שברך וכודומה". אבל באמת זו טעת גדלה. שכבר בירנו בדורש לתקיעת שופר בהגיה", כי מחשבה זו להתחבא מה' מחשבת און היא. והוא היא השורש פורה ראש ולענה שהויהה ממנו התורה בר"פ נצבים, והיא עקמומיות שבלב שבא השופר לפשט. ושלכן נרמו השופר בר"ת של שורש פורה ראש ולענה, ע"ש באורך.

ברם עצת הוhor לעלאה רישה בין סגיאן משום בתוך עמי אגבי ישבת, כוונה אחרת יש בה. ואין עניינה ההכנות והתכוננות וחוסר מעש. אלא אדרבה, עניינה הוא ודוקא פעילות ועשה וכמשית.

דוחנה ידועים דברי התקונים בתקונא שתיתאה, המגנה את אלה שUMBACHIN צרכי עצמן בימי הדין. חיל, כלחו צוחין בצלוחין ביוםא דכפורי כבלין הב הוב. הב לנו מזונה וסליחה וכפחה חי ובור, ואינן עדי نفس וכו'. ועפ"ז כתבו הספה"ק, שלא יכוון האורם בכל תפילה וכו' ובקשותיו אלא על תיקן השכינה. הדברים מתהממים. חרא, אין אותו ידע עד מה, מה זה תיקן השכינה ועוד, אם אין רצוי לבקש על חי ומזוני וכו'ב, למה תקנו לנו בקשות אלו. ומה שיין לבקש במזו פיו צרכיהם אלו, ולכוון מלבו בדברים אחרים.

אך העניין מבואר בקיצור אמרם בשנו"א פ"ה זביבות מ"א, ד"ה כדי שיכוונו את לבם לאביהם שכשימים. פ"י, שאסור לבוון בתפילה לצורך עצמו. אך להתפלל

הפוסקים רהינו כשמבקש רחמים בפני. ונראה פשוט והטעם הוא וכל שUMBACHIN בפני הר יה כאלו הוכיר שמו. וכראשחון מהאי גונא בברכת המילאה. שUMBACHIN אקבי' להכניסו בבריתן של אברם אבינו. ואיטה מפרש להכניסו למי. משום של שאמור בפני הר יה כאלו הוכיר שמו. (וכ"ז מצינו סיטוט ניח' ב') ראה ברית טובות ואילנות טובות, אמר בזק שככה לו בעולמו. והוואיל וכן, מה לי מוכיד שמו מה למתפלל בפני.

"אין חשק ואין צלמות להסתור שם פועלין און". זהה מע"ה אמר (מהליכים קל"ט) "פליה רעת ממי נשגבה לא אוכל לה, אני אלך מרווח ואני מפנייך אברחה. אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאלת הנך. אשא נפי שחר אשכנה באחרית ים, גם שם ידק תנחני ותאחוני ימINK. ואומר אך חשק ישופני ולילה אור בעודי, גם חשק לא יחשיך ממך וגור".

אך מצאנו וראינו שני מחובאים טובים להסתור שם מפחד ה' והדר גאנטו. ונגילה אותם לנו הנביא צפניה (כ' ג'), "בקשו צדק בקש עונה أولי מסתור ביום אף ה'". והנה, בקש עונה מוקן מאליו כי הוא מחובא ומסתור טוב. כי הענו אי אפשר למוצא, כי איןנו, וכלא חшиб. אבל בקש צדק צריך ביאור ופירוש, במה הצדק מהו מהובא ומסתור ביום הדין.

ויבואר הדבר כהקדם דברי הוhor בפרשנה שלח (מי' ב'), בשעתא דיןיא תליא בעלמא, לא יתפרש בר נש בלחודי, ולא יתרשם לעילא, ולא ישתחמודען כיון בלחודי וכו'. לא ליבעי ליה לאינש לאחפרשה בגין עמי וכו'. ובגין כך אמרה (מי' ד) "בתוך עמי בגין עמי וכו'. ולא בעינה לאחפרשה מנייהו. ובפרשנה בגין יושבת", ולא בעינה לאחפרשה מנייהו. ובפרשנה בגין יושבת, כיון דאשתחמודע אייה בלחודי מיד אתקי' בה מקטרגא. ועל דא תנין, דלא איצטריך ליה לבר נש לאחפרשה מכלא דוגיאין, בגין דלא יתרשם אייה בלחודי, ולא יקטרגן עליה לעילא. דכתיב בשתמיית, והאמר בתוך עמי אגבי ישבת. ובפרשנה יצא (ק"ס ב'), מי אמרה, לא בעינה למיהו רישימה לעילא. אלא לאעלאה רישאי בין סגיאן. ולא לאפקא מכלא דלהן.

א. בחידושים חת"ס לנודרים (כ' א) כתב מפני דברי הוhor הללו, שעורף לא להזכיר שם החולה בתפילה עליז (וכ"כ בספר אבן שלמה פ"ט סעיף י"ד בשם גנרא). וככתב שם החת"ס, דמשום כך עירף להתפלל בפני החולה שאין צורך להזכיר שמו (בסתם ליד' א, מי' ס"ד קט"ז סק"ג).

אבל באמת הדברים תמהותם. דוגה דיל הגמי שם, כל המבקש רחמים על חבירך אין צורך להזכיר שמו שנאמר (פמדר י"ט) "אל נא רפא נא לה". ולא קמדרכו שמה דמרם. וככתוב

(פסחים נז א'). ותמונה, בשלמא באברהם וצחק ניחא, שאנו מבקשים על קידוש השם ועל יראתו ית'. אבל היאך הבקשה ובכן תן כבוד לעמך נגד יעקב שאמור בשכמל'ו. אכן להמבואר ניחא. כי כבוד ישראל הוא כבחו ית'.

(ועין בפרשת וירא י"ח י"ט, כי ידעתו למען אשר צוחה את בניו וגור ושמרו דרך ה' לעשות צדקה
ומשפט למען הבא ה' על אברהם את אשר דבר עליו.
ופירש רשיי, כך הוא מצוה לבניו, שמרו דרך ה', כדי
שיכיא ה' על אברהם ונור על בית אברהם וכור. עכ"ל.
והוא תמורה מאד, לדרכה, כונה זו הרי היא שלא
לשמה, ומה שבחר יש בעזיה זה. אכן לפי מה שנכתב
א"ש וכ"ל).

וזהן הן הורבים שאמר אבי ספר' ד דברכות (כ"ט ב'),
לעולם לישתף איש נפשיה בהרי ציבורא. דהיינו
להתפלל בלשון רבים. (וכמובן שלא יפסיד כלום שהרי
סוי"ס גם הוא חלק מן הציבור). והנה פשוט הוא שלא
סגי בשנייה הלשון גרידא מלשון יחיד ללשון רבים.

ב' ב' חלק (צ' ב') ר'א"א אם ישראל עושן תשובה נאלין
וראמ לאו און נאלין וכו'. אל ר' יהושע והלא כבר נאמר
(שעה מ"ט) כה אמר ה' גואל ישראל קדשו לבוה נשפ למתube
גוי לעבד מושלים מלכים יראו וקמו וגוי. ופירוש מהרש"א,
זהינו, ע"ז בזיה וחיעוב שיזיה להם בוצרת הגלוות ישובו
ישראל וכרי ע"ש. פ', כי לאגולה כשאנם וראים לא טגי
ביסורים, אלא העיקר השפלת כבד ישראל, כי עי"ז יש חה"ש
רע"ז נאמר (חווקאל ליה ר) יען כלימת גרים נשאותם וגוי, נשאי
את ידי אם לא הגנים אשר لكم מסביב המה כלימתם ישא
וגוי, ולא אשמעי אלקיך עד כלמת הגרים וזרפת עמים וגוי.
לא למונכם אני עשה בית ישראל, כי אם לשם קדרי וגוי,
ובדרשתני אם שני בגובל המהוו בגומם וגוי.

ד. בשוריע או"ח סי' קי"ט ס"א כתוב זו"ל, להר"ר יונה, כהמודוסף בברכה מעין אותה ברכה. אם מוסףו אותה בשambil כל ישראל אומר אותה בלשון רבים ולא בלשון יחיד וכור'. ואם שואל צרכיו ממש, כגון שיש לו חולה בתוך בתיו, או כשהוא צריך לפונסה וכור', שואל בלשון יחיד ולא בלשון רבים. לדברי הגרא"א בשנו"א נראה, דאם מבקש על חבירו שפיר דמי לבקש בלשון יחיד. אבל אם מבקש צרכי עצמו, דהינו רפואה ופונסה לעצמו, יבקש בלשון רבים. שאל"כ ייחשב לבא כמש"ג. וטענת רביינו יונה שהובאה במ"ב שם, שא"כ יהיה נראה כמוסיף על המطبع שטבעו חכמים, אינה מוכננת. דמיעקירה כך תיקנו את המطبع, ששאל אדם צרכיו בשום עת פילה. ואם בא לומר בסוף כל ברכה וברכה מעין כל ברכה וברכה אומר (ע"ז ח' א').

שיהיו כל ישראל בתכילת השלמות, ויהיה נשלם כניסה
ישראל למעלה עכ"ל.

וביאור דבריו הק' הוא כי כלל ישראל הם הם כנפת
ישראל, שהוא השראת שכינתו ומלכוותה ית' בחתוניהם. וכל ישראל הם איבין וגדרן דשכינתא.
והיינו דתנן בפיו וסנהדרין (מ"ז א'), אמר ר' מ' בשעה
שהאדם מצטרע, שכינה מה לשון אומות, קלני מראשי
וקלני מזרועי. (ועמש"כ בזה בנהפ"ח ש"ב ספרי"א
בגהה"ה). נמצא, כי באמת יוכן האדם בתפלותיו פירוש
המלחים כפשותם, בקשת חי' ומווני ורפואה וכז"ב, אלא
לא יבקש עבורה עצמו בפרטות, אלא עבורה כלל
ישראל. ואם מבקש עבורה עצמו בפרטות הרי הוא לב.
ואם מבקש עבורה כלל ישראל היא הכוונה הרציה
והנסגבה שכתו הספרים לכוון לבקש על תקן

ובבנויות הארץ, ובכון יתקדש גור נגד אברהם, שקידש ש"ש בככשון האש, ובכון תן פחדך נגד יצחק, פחד יצחק. ובכון תן כבוד נגד יעקב, שאמר בשכמל'ז'

ב. בפרק ט מהל' תשובה כתוב הרכבת' חיל, מאחר שנודע שמתן שכח שלמצוות והטובה שנזכה לה אם שמרנו דין ה' הכתוב בתורה, היא חי' העזה' ובו, מזו זה שהכתוב בכל התורה כולה, אם תשמעו יגיע לכם כן. ואם לא חשמעו יקודה אתכם כן. וכל אותן הורכרים בעהז'. כגון שבע ורعب, ומלחמה ושלום, ומלכות ושפלה, ושבית הארץ וגלות, והצלחת מעשה והפסדו. ושאר כל דברי הבירתי וכו'. כן הוא הכרע כל הדברים. הקב'ה נתן לנו תורה וכור הבטיחנו בתורה, שאם עשאה אומה בשמחה וכור שיסיר ממנה כל הדברים המונעים אותו מלעשותה. כגון, חולין ומלחמה ורעב וכו'ב, וישפיע לנו כל הטבות המוחזקות את ידינו לעשנות התורה. כגון, שבע ושלום, ורבי כסף וזהב וכו'. וכן הודיעינו בתורה, שאם נעזוב התורה מדתע וכו', ישיר מן העachersים כל טומאת העזה', שכן חזקן יידיהם לבעות, ויביא עליהם כל הרעות המונעים אותן מלעשותה'ב, כדי שיוכבו ברשעם. ע"ש באוזן. וכמה מן הדוחק יש בדברים אלו. (ועיין גם מה שהשיג ע"ז מחרם' בגאי זיל בעבה'ק ח'ב פ'ז). אכן לפ'ז גרא' אין צורך לזה.

וכבר כתב הרשב"א בתשובה והעקרם והעקרות, וכ"כ מהרשו"א בקיזוזין ל"ט ב', הדא ואמרין שכיר מצווה בהאי עלמא לכיא, שיש צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, כל זה הוא בידינו היחידי. אבל לגבי כלל ישראל הרי בכל דברי התורה והנביאים וגם בפרשה שנייה של ק"ש מפורש, שכשישראל עשיין רצונו של מקום מקבלים טוכה בעה"ז, וכשהוחטאין גענשימים בעה"ז. והיינו, כי הואריל וכנסת ישראל היא השראת שכינתו בתהנותם הרי שלימותם וטובתם בעה"ז הוא ריבוי כביד שמים. והוא תכלית לעצמן, ולא רק מצד שם עורה וסיטו זכות לעה"ב.

וכיצד והיאך התבכע ברייה זו של מברח ומנוס אליו
יתברך?

אנו מודים לך על תרומותך
אין לך יפה מעשיות זה בדבר שהוא מענינו דיומא
של חדש אלול. ומה הוא?

אנו מודים לך על תרומותך
לבאר זה, עליינו להעתיק בקצתה ממש"כ בדורות ליל"ג
בעומר. זהה תוריד שם. בבי"ל (ח'ב ווחשי ס"י
יח) האריך להוכחה שהיה חילוק גדול בין להחות
הראשונות לאחרונות. שבראשנות לא היה מועד להיות
תושבע"פ, אלא הכל בכתב. ובלחות האחרונות נתחדש
ענין תושבע"פ. וארכבים יום מר"ח אלול עד יהכ"פ
הם ימי מתן תושבע"פ. וכבר הארכנו במאמר "ארבע
פרשיות" כי בתושבע"פ באה לידי גילוי מורת האהבה
בין ישראל לבן אביהם שכשימים. וכך שסבירו במת"ת
פרשת נח, ח"ל, שלא כורת הקב"ה ברית עם ישראל
אללא על התושבע"פ וכו'. שהוא קשה ללימוד ויש בה
צער גדול וכו'. והוא עזה כמוות וקשה לשאול. לפי
שאן לומד אותה אלא מי שאהב הקב"ה בכל ל"מ
ובכל נפשו ובכל מאודו.

וביקוט יהשע, משנתבררו הלוחות גדור עלין
שליממו תורה מתוך הרחק וכו'. ומתוך כך
שchan כפלו ומכופל לעזה"ב ע"כ.

שמפרש שאשי ואגות בע"א. ובגמ' ברכות ר' כי מיכאל באתה
מלחף לה מקרא (ישעה ר) ויעק איל ומר ופירושי בפרייה אחת
ולא הרגיע בינוים. והנה מי יתן לי אבר כינה ר' מיכאל).
ובגמ' ברכות (נ"ג ב) כשרה ורב"ח לחזור למקוםו לביך
ברהמ"ז אמר לאנשי השירא אנשי זינה ודזהבא. ואמרין שם,
ומאי שנא זינה, דאיתמלא כס"י ליננה וכו'. מה זינה אינה
ניתולת אלא בכפיה, אף ישראל וכו'. והינו, לפי שרצה לעשות
מעשה זינה וכא קרי וכו' עיליש בה עיליש בorth, אמר
כס"י כינה מתילא וכו', והוא שחייבת עיצה לו לעשות כמעשה
ולמהו לברוח לחזור למקוםו.

ו. בספרו ר' פ' ברכה, מימינו אש זו למו, כשהיה הדיבור יוצא
מן הקדש היה יוצאה דרך ימינו של קדר ששליטם של ישראל
ועוקף את מחנה ישראל ייב מל על י"ב מיל וחזר ובא דרך
ימנים של ישראל לשטמו של מקום, והקב"ה מקבל בימינו
וחוקקו בלה. כי אין שבלחות הראשונות היה כולל כל תושבע"פ
והרי תושבע"פ כוללת כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחודש לכון
סיבב הדיבור על כל מחנה ישראל לאסוף כל החיזושים (שהרי
כל התשומות של כל הזרחות עמדו שם כמ"ש ז"ל) ואו חור
אל הקב"ה עם כל המטען הזה וווקף בלה.

אלא כדי שיוכל להתפלל בלשון ובכימ, על כrho צרך
הוא באמת בהונגו ובמעשו להשתתק עם הציבור
ול להיות נשא בעול עמהם. ולא שייה פורש מן הציבור
בנהוגו, וככל עצמו עמהם בלשון חפלתו.

וזיל משך חכמה פרשת צו (עה"פ "יזהgor אוותו באבנט"
ד"ה מצע), لكن נהגו להרבות בצדקה ובחסד
בימים אלו (הלכות חשובה להרמ"ס), כדי להשתרש בתוך
כל הארץ בני ישראל, הכל הדובק לאבינו שכשימים
תמיד, עכ"ל. (וישן בויה הרמו שהביאו בסה"ק, אלול,
ר'ת איש לרעהו ומנתנות לאבינוים).

מעתה מוכן היטב הפסוק בקשר צדק אויל הסתור
ביום אף ה'. איברא מצאנו ראנטו מחייב
ומסתור מעלה יותר להסתור מפחד ה' והדר גאנטו.
והוא מה שנאמר בכתור מלכות להר"ש בן גבירול,
abhängig ממק' אליך. אסתור מוחמתך בצלן. (ורmono
הרמ"ס בפה"מ פ"ד ר'יה שכח דר'יה יהוכ"פ הם
ימי עבחודה והכנעה וופחד ומורה מהשם ויראה ממנה
ומברח ומנוס אליו עכ"ל). והוא מקרה מפורסם (משל
יח"י) "מנגד עז שם ה', בו יירין צדק תשגב". מלה"ד
להתינוק שסורה ויסרטו אמו, ועמד וברח ממנה. וכי יש
לו לאן לברוח? הרי וואי סופו לחוזר ולהסתור תחת
סנורה? זהה עניין פסוק אני לדודי ודודי לי בימי
החוודה של חדש אלול.

מיוז בטעס' ר'יה (ט"ז א ר'יה כמא), ר' יהודה ואמר הכא
אומ' נידון בר'יה, וכו', הא אמר בפ"ק דשבת (יע"ב כ) הנכנס
לבקר החוללה אומר המקומ' יהוד עלי' ועל חול' עמו ישראל
 וכו'. ייל והתפלה ורכבים שני. גדור דינ' נקרע. וההיא דשבת
דר'י נמי יש לישב כה"ג, ודומיא לרובים, דוחה מצליל בהדרה
על כל חלום עכ"ל. ולכואה אין ובריהם מומרים. דאותו כל
החוללים יוזד לא הוין ייחדים לבני כלל ישראל. אכן לפמש"ג
עפ"ד הגרא שפיר דביריהם מוביים, שמחפלל על הייחיד בבחינת
היזוח חלק מכל ישראל ודוד'ק. ולפ"ז גם כשמחפלל על חבד
יש לבקש בלשון רכבים.

ה. ושהה"כ (הושע ר א) לכו תשובה אל ה'. כי הוא טרף
וירפאנן ייך ויחבשנו. והנה ב"פ במסורת טרפ, הכא ואידין
(ב端正ת ה' י"א) ותשב אליז' היזה לעת ערב והנה עלה דית
טרף בפייה. והענין כמ"ש בגמ' (כיב כ"ד א) דטבעה של זינה,
דכל דמזרדי והדר חז ליה לקינה מידידי. ואי לא לא מידידי.
שאית מרובה להחתק וממהר לחזור לקען. ובגמ' שבת (ט"ט
א) זינה כנפיה מגינות עליה. ופירשו שם בטעס' בשם המורש,
כל העפות כשות יגעין, ניטהחן ע"ג סלע, והיזונה בשעה שהיא
יעעה פרוחת באתה ווניחת באתה. (ובבב"ד פל"ט אסמן לה
אקרו (טהילים נ"ה) מי יתן לי אבר כינה אעופה ואשכנתה. ונראה

מעתה מה מادر ימתק הרמו אני לדודי על אהבת ישראל להקב"ה בעמלם בתושבע". דודי לי על אהבת הקב"ה לישראל במסרו להם השליטה על התושבע".

ב

והנה תקנו לנו ר"ל להפтир בכל שבתות חדש אלול שבע דנחותה. ומשמע דמי אלול נעדו להיותימי תקון לימי האבלות של החובן.

והנה הארכנו בדורש לבן המצרים, כי ימי האבלות בחודשי תמחה ובב, תחולתן י"ז בתמחה יום חטא העגל, וסוףן ת"ב يوم חטא המרגלים. והנה שני החטאים האלה נבעו מחוטר מدة אהבה. חטא העגל ממש"ג. ואילו חטא המרגלים, הרי מפורש בתורה בפרשת דברים (אי כ"ז), ותרגנו באלהיכם ותאמורו בשנותה ה' אונתו, ופירש רשי, והוא היה אוהב אתכם, אבל אתם שונים אותו. مثل הדירות אומר, מה דבליך על רחמנך מה דבלביה עלי. בשנותה ה' אונתו הוציאנו מארון מצרים. הוציאתו לשונאה היהת. مثل מלך בר"ד שהיו לו שני בניים, ויש לו שתי שדות, אחת של קיא

מגמ' סנהדרין ק"ב א', لكن בר"ה שהוא יום פקידת העונות, אנו באים ללמד סיגנוריא לפני הקב"ה על ישראל שנכשלו בחטא העגל. והנה בחטא העגל כתיב וירא העם כי ברשות משה, ופירוש רשי, לשון איתוז. וכן (שופטים ה) בושׁ ורכבו. ובאמת דרשו ר' דיל (שבת פ"ט א) בושׁ - בא שׁ ולא בא. וכמו"כ בסיסטרא ודרשו, מודיע בושׁ ורכבו לבא, בא שׁ ולא בא. א"כ אנו טוענים לפניו ית', בא וראת. אמרו של סיסטרא מה כתיב בה, بعد החלון נשפה ותיבב וגוי. מודיע בושׁ רכבו לבא וגוי. הוכחות שורותיה ענינה אף היא תשיב אמריה לה, הלא ימצאו חלקו שלל, חם וחותמים וגוי. שלל צבעים לסיסטרא וגוי. ואעפ"כ לא יכול להרגע, ויבכה ופעחה לא פחרת ממאה פעיות. א"כ מה חרף האף הגודל על ישראל שפקעה סבלנותם כשבושׁ משה לבא.

והוא קמן דעתנה זו איזה מתקבלת. והוא כמו שאמרנו, כי האוחב אותו מאבד הסבלנות, אלא ממתין ומצפה לאחובו. ונראה, כי חציפיה שלנו לשועה היא היא התקין לחטא העגל. ורמו לדבר מה שכתבו חז"י רשותות "ואהבת את ה' אלהיך" עליה בגימ' כמגין "אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא לא יאוחר". חושבנא ודין בחושבנא ודין. ויתכן שכן קוראין תמיד פרשה זו בשבת נחמו.

והענין הוא, כי חטא העגל היה מחתמת חסרון במרת אהבה בין ישראל לאביהם שכשימים, כמו שהארכנו במ"א, דכתיב וירא העם כי ברשות משה לרחת מן ההר ויק惶ו וגור. כי האוחב אותו מאבד הסבלנות אלא ממתין ומצפה לאחובו בטבלנות. ולכן תיקון לחטא זה ניתנה להם תושבע"פ שבה באה לידי ביטוי אהבה הגורלה להקב"ה **כמש"ג** מדברי המדרש.

והנה זו שאמרנו שתושבע"פ היא מרת אהבה אהבה זו הדודית היא שכשם שכאה בה לידי גילוי אהבתם של ישראל להקב"ה כך באה בה לידי גילוי אהבת הקב"ה לישראל וכמו שהארכנו במאמר הנ"ל בכיאור דברי הגמ' גיטין ס' ב' לא כורת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשל דברים שבע"פ והבאו דברי קצה"ח בהקדמותו שכותב חול' היא כריתת הברית והאהבה והפלאה שנותן לנו תושבע"פ במתנה גמורה כפי הכרעת החכמים וכור' אע"פ שאנו אמר וכר' רק שיהיה אמת בהכרעת השכל האנושי וכו'. והבאו שם מש"כ המפרשים בענין הקט��ים שקטרוג המלאכים על מ"ת ואמרו תנאה הודך על השמיים שהקטרוג היה על דבר זה שהקב"ה מסר השליטה על התורה לחכמי ישראל.

אוצר ההלכות

וכבר כתבו הקדמונים "זרת למ"ו" אותיות תלמוד. וא"ש בה תמחה עצמה. דכתיב (שםה ל"ב ט"ז) והלחות מעשה אלהים המה. והכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחות. וקשה, אם תחויזו מעשה אלהים הם, אפילו מטרתא למה לי, לברא להחות ולברא כתיבה. והרי אפשר לברא להחות כתובים. אכן לפמש"ג ע"פ הספר א"ש. (זהו דתן (פ"ה דאמות) שהכתב והכתב והלחות נבראו בע"ש ביהש"מ. ע"ש במפרשים מש"כ בוה).

וברש"י פרשת תsha (לי"ג ג) עה"פ ואיש לא עלה ענן. הראשנות על ידי שהו בתשאות וקளות וקהלות שלטה בון עיה"ד. אין לך יפה מן הצעירות ע"כ. ותמונה, שהרי רק מעמד הר שני היה בקהלות. אבל מתן הלחות היה בכנען בראשותה כמו באחרונות. אכן לפ"ד הספר דכתיבת הלחות הראשונות היה בשעת מ"ת א"ש.

ד. בתוס' ר'יה ל"ג ב' ד"ה שיור, ובטור ס' תקצ"ב, הביאו מהערוך, שחוקען בר"ה מאה קלות כגדן מה פערות שפעחה אמרו של סיסטרא. והוא תמהה מאד, מה עניין יש לנו בחטא העגל של אם סיסטרא ובמניהם. אך הענן הוא, כי הנה בחטא העגל לחיב (שםה ל"ב לי"ז) וכיוום פקי"ז ופקודתי עליהם חטאתם, ופירוש"י, תמיד תמיד כשאפקוד עליהם עונתיהם וכו'. והוא